

Hatasız Kur, Vergisiz Kul Olmaz!

Yıl sonu ABD Doları'nın Türk Lirası karşısında 1.92'lik kurdan kapanacağı iddiasında bulunan Merkez Bankası Başkanı **Erdem Başçı**, kur şimdiden 2.08'lere gelince "*Yanılmışım erken konuşmamak lazım*" dese de, tüm mükelleflerin artık çok dikkatli olması gerekiyor. Çünkü Başçı'nın yaklaşık yüzde 7'lik yanılması, yıllık enflasyonu yine bu oranlarda olan bir ekonomi için büyük riskler barındırıyor.

Bizi okuyanlar bilir. Yıl sonları gelince muhasebe ve vergi uygulamaları ile uğraşanlar "*dönem sonu işlemleri*" telaşı yaşamaya başlar. Önce işletme varlıkları fiilen tespit edilir, sonra tespit edilen bu varlıkların Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen değerlendirme ölçüleri ile değerleri tespit edilir. Çünkü bu işlemler yapılmadan vergi matrahının doğru tespiti mümkün olmaz. Bu

çerçevede, kasa ve bankada bulunan döviz miktarının tespit edilmesi, döviz cinsinden alacak ve borçların tespit edilmesi gerekir. Çünkü işletmede bulunan yabancı paralar, yabancı para cinsinden alacak ya da borçlar, vergi yaratabilir. Ya da "*vergi azaltabilir*".

Nasıl olacak bu iş!

Vergi Usul Kanunu kasada bulunan yabancı paraların efektif kuru ile değerlendirilmesi gerektiğini emrediyor. Örneğin yıl başından beri kasada bulunan 100 bin Amerikan Doları'nın muhasebe kayıtlarında yer alan değeri 178 bin 140 liradır. Çünkü 2012 yılı sonu itibarıyla Maliye Bakanlığı'nın belirlediği efektif alış kuru 1.7814 liradır. İşte bu miktar yabancı para işletme kasasında durmaya devam ediyorsa ciddi bir kâr ve vergi ortaya çıkarabilir.

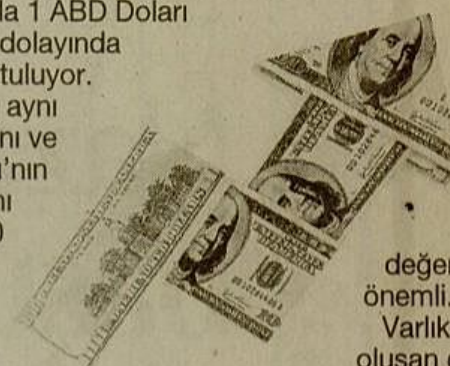
Bugün itibarıyla 1 ABD Doları 2.08 Türk Lirası dolayında değişime tabi tutuluyor. Yıl sonu kurların aynı seviyede kaldığını ve Maliye Bakanlığı'nın bunu baz aldığını varsayarsak 100 bin doların bilanço değeri 208 bin lira olur.

Yani sadece bu değerlendirme işlemi nedeniyle 29 bin 860 liralık kazanç oluşur. Bu değerlemeyi yapan işletmenin kurumlar vergisi mükellefi olduğu kabul edilirse 6 bin liraya yakın vergi ortaya çıkar.

İşlem yok, vergi var!

Evvet, görüldüğü gibi, herhangi bir yabancı para alınıp satılmasa dahi sadece yapılacak değerlendirme işlemi bile vergi yaratıyor. İşletmenin yabancı para cinsinden varlıkları 2013 yılı için gelir oluştururken tersine, yabancı para cinsinden borçları ise gider yaratıp verginin azalmasına sebep olur.

Geçen yıl şonuna kıyasla Amerikan

Doları kurunda yaklaşık yüzde 17'lik bir artış yaşandı. Bu artış Avro kurunda yüzde 22'yi buldu. Yıl içindeki bazı dalgalanmalar da dikkate alınırsa artış oranları daha yüksek olacak. Yani döviz varlığımızın ve borçlarımızın

değerlemesine dikkat etmemiz çok önemli.

Varlığımızın değerlendirilmesi sonucunda oluşan gelirlerin tamamı vergiye tabi gelir kabul ediliyor. Ancak borçlarımızın değerlendirilmesi sonucunda oluşan giderler kayıtsız ve şartsız vergi matrahından indirilemiyor. Bunun önündeki en büyük engel kanuni altyapısı hazırlanmış olan finansman gider kısıtlaması. Bu kısıtlama şu an için uygulanmıyor ama Bakanlar Kurulu'nun oran belirleyen kararı yayımlanırsa derhal uygulanmaya başlayacak. Sözün kısası, finansman gelirlerinde herhangi bir kısıtlama yokken, finansman giderlerinin kısıtlamaya tabi tutulmasını anlamak mümkün değil.

Umarım o Bakanlar Kurulu kararı hiç yayımlanmaz ve bu adaletsizlik otomatik olarak ortadan kalkmış olur.